

ZNAMENJA PRIKAZUJEJO NAPOVED VOJNE.

KABINET SE JE ODLOČIL ZA VOJNO.
KONGRES SE SNIDE DANES ODPOLDNE.WASHINGTONU DIŠI PO VOJNI. — WILSON JE
VČERAJ SESTAVIL POSLANICO. — NA-
DALJNA MOBILIZACIJA MILICECIFISTI V VELIKEM NAVALU NA KONGRES. —
POLOŽAJ MED AVSTRIJO IN AMERIKO
ZOPET RESENWashington, 2. aprila. — Danes
sede 65. kongres v izrednem
sedanju in vsa znamenja kažejo,
da napovedana vojna. Predsed-
nik je ves dan včeraj porabil s
aviljanjem poslanice, s katero
si danes ali jutri pred kongres.Washington, 2. aprila. — Voj-
ni stanju v Nemčijo bo najbrž
diplomatičen prelom v
trijo. Lansing je včeraj izja-
dal Penfield se ni odpoklican,
v podrobnosti zadeve z
trijo se ni hotel spuščati.Washington, 1. aprila. — Senti-
t v tujakih vladnih in poli-
tičnih krogih je tak, da bo kon-
sledeči želji predsednika Wil-sona dobro informiran uradnik
izraža takole:ka bo predsednik apeliral na
gres, da glasuje za "oborože-
neutralnost" s podelitvijo več
eksekutivni vladi, bo kon-
soglasno glasoval za to.e bo Wilson zahteval, da kon-
s konstatira "vojno stanje med
nemčijo in Združenimi država-
mi, bo kongres soglasno odobril
zovo zahtevo.e bo predsednik pozival
gres, da napove vojno Nemči-
bo kongres sicer debatiral in
da se bo obotavljal, toda z ve-
večinoma bo glasoval za napo-
vojne.slučaja pa, da Wilson samo
ede fakta, kakor stoji stvar in
zahteva od kongresa nobene a-
je, je čisto gotovo, da bo kon-
s zavelel avejjo z dolgimi de-
ani.koraj gotovo pa je, da se je
inlet odločil za vojno in pred-
nik bo v tem smislu govoril
d kongresom, čim bo priprav-
za njegov govor. Ako se po-
ska zbornica organizira jutri
deljeka do poldne, bo Wilson
topil v zbornici že ob eni uri
poldne. V drugem slučaju bo
topil v tork ali v sredo popol-čera je zboroval obrambni
v uradi vojnega tajnika Ba-
ja in pretresal vse podrobno-
narodne obrambe. Ako bo kon-
napovedal vojno, bo takoj
zloženih več načrtov za dob-
velike armade. Pravzaprav pri-
v poštev dva načrta: za splo-
venosko službo ali za nabir-
de protivojnih. Vlada bo za
načrta, če manj kot pol milijona
je za prvo potrebo, ako bo na-
redna vojna; to število — pra-
bo kmalu povečano na mi-Wilson je predsednik poklical
v kongres osem tisoč nadaljnih
milic. Do zdaj je mobilizira-
na v mobilizaciji 65.000
državne milice, ki bo oprav-
ljajo službo doma in na
v.Wilson je predsednik poklical
v kongres osem tisoč nadaljnih
milic. Do zdaj je mobilizira-
na v mobilizaciji 65.000
državne milice, ki bo oprav-
ljajo službo doma in na
v.Wilson je predsednik poklical
v kongres osem tisoč nadaljnih
milic. Do zdaj je mobilizira-
na v mobilizaciji 65.000
državne milice, ki bo oprav-
ljajo službo doma in na
v.Wilson je predsednik poklical
v kongres osem tisoč nadaljnih
milic. Do zdaj je mobilizira-
na v mobilizaciji 65.000
državne milice, ki bo oprav-
ljajo službo doma in na
v.Washington, D. C. — Iz podne-
je prihaja vest, da kabi-
net se je odločil za vojno in
da se proglasi vojno stanje
med Združenimi

Hindenburgova linija se maje.

POTRES NA KRANJSKEM.

Po dunajski Arbeiter Zeitung.
Ljubljana, 31. januarja. — Vče-
ra je potres v Krški vasi napra-
vil veliko škodo. Skoraj vse hiše
so poškodovane, nekatere so pod-
te. Ljudstvo je bežalo iz hiš in je
iskalo zavetja v šupah in na po-
dih. Dva fanta, ki sta ostala pod
suta pod zidovjem, so rešili, eden
je dobil težke poškodbe.
Vojaška oblast je poslala šoto-re, odeje in poljske kuhinje v
Krško vas.
V Brežicah so vsled potresa
poškodovane skoraj vse hiše; zvo-
nik in poslopje, v katerem se na-
haja okrajno glavarstvo, sta hudo
poškodovana. Ljudstvo prebiva
deloma v šotorih in šupah. Potres
je zahteval tudi eno človeško žr-
tev.

V Nemčiji govore o republiki.

Amsterdam, 1. aprila. — Iz Ber-
lina poročajo, da je nemški zbor
sprejel resolucijo, katera določa,
da se takoj ustanovi odsek 28tih
članov, ki imajo preiskati politi-
čne razmere v Nemčiji in zahteva
ljudstva po širšem sodelovanju
pri vladi. Resolucija je bila spre-
jeta z 227 glasovi proti 33; socia-
listi obeh frakcij in liberalci so
solidarno glasovali za resolucijo.
Državni zbor je bil nato odgođen
do 24. aprila.V petek je bila ena najviharnej-
ših sej v nemškem parlamentu. So-
cialisti so odprto izjavili, da se
bliža republika v Nemčiji, in za-
htevali so, da ima državni zbor
pravico sklepati o vojni in miru.
Tako radikalnih besed še ni bilo
v berlinski državni zbornici, od-
kar obstoji, in ni čuda, da so iz
katoliškega centra in s sede-
žev nazadnjakov doneli kliči:
"Veleizdajalec!"Dr. Edward David, socialist, je
napadel vladu zaradi cenzure nad
vestmi iz Rusije in očital vladi, da
je prepovedala nemškemu časopi-
su pisati tako, da bi se odobrava-
la ruska revolucija. Zahteval je,
da se Nemčija takoj spremeni v
ustavno-demokratsko državo.
George Ledebour, drugi socia-list, je dejal: "Kancelar je pove-
dal včeraj, da je cesar Viljem pri-
poročal ruskemu carju leta 1905
politične reforme v Rusiji. Zakaj
kancelar nekaj takega ne pripo-
roča cesarju Viljemu? Zgodovina
zaj koraka v škornjih sedmerih
legij, a kljub temu je nemško
ljudstvo še neverjetno potrpežli-
vo. Čas je že, da ima državni zbor
besedo pri sklepanju alijane, miro-
vni pogojev in pri napovedi voj-
ne. In če državni zbor sklene, da
mora kancelar iti, tedaj mora iti
brez odloga. Smatramo, da je re-
publika neizogibna v razvoju
Nemčije."Dalje ni mogel govoriti, ker so
ga nazadnjaki obsuli z divjimi kli-
či: "Dol z veleizdajalec!"Avstrijski socialisti so odgovorili
ruskim sodrugom.Kodanj, 1. aprila. — Socialisti
in list, ki je dospel semkaj iz
Dunaja, poročajo, da je nemška so-
cialdemokratska stranka v Av-
striji sprejela izjavo, ki se nanaka
na mir. Izjava je adresirana na
ruske socialiste in bo odposlana v
Rusijo preko mednarodnega biroa.
Avstrijski cenzor je prepovedal
objavo izjave v Avstriji.SPOPAD MED PACIFISTI
IN PRISTAŠI VOJNE.Baltimore, 1. aprila. — Okrog
4000 oseb je danes popoldne na-
padlo poslopje "Academy of Mu-
sic" in razpršilo velik miradni
shod, ki se je vršil tamkaj. David
Starr Jordan, ki je govoril na
shodu, je množico grozila, da ga
bo "obesila na drevo kisljaka-
bolk".Policija je s kolicmi naredila pot
na ulici za pacifiste, ki so bili
ohabljeni od množice. V splošnem
kravalu na ulici je bilo več oseb
ranjenih in trije pristaši vojne so
bili aretirani.Philadelphia, Pa., 1. aprila. —
Policija je preprečila pacifičen
shod v teatru na Broad Streetu,
nakar so pacifisti — 500 oseb —
udrli v Forest-teater, kjer se je
vršil verski shod. Nastal je kra-
val, toda do hujšega ni prišlo.13LETNA ŠOLARICA JE SU-
SPENDIRANA V ŠOLI, KER
NI POZDRAVILA ZASTAVE.Wichita, Kans. — Ana Folk-
land, ki obiskuje četrti razred
Irvingove javne šole, je bila su-
spendirana od šolske ravnateljice,
ker ni pozdravila zastave.Ana je stara še le 13 let in je
dejala, da zastava ne čuti vseh
Njen oče G. W. Folkland jo je u-
čil, da je zastava za pravico in ona
se ravna po naukih očeta. Dejala
je, da raje opusti poduk v javnih
šolah, kot da postane hinavka.

VREME.

Severni Illinois v tork. Jasn
in gorkejšje. Temperatura v zad-
njih 24 urah: Najnižja 34, naj-
višja 41."AVSTRIJANCI"
V BOJU Z MILICO.

Chienško časopisje poroča: —

"V soboto ponoči — okrog pol-
noči — je gruča "Avstrijancev"
napadla nekeje v Illinoisu stra-
žni milicarjev, ki čuvajo most, kateri
se nahaja štiri bloke od tujec-
ske naselbine. Napadalec so meta-
li kamenje in opeko na vojake.
Milicarjev je prepovedano stre-
ljati, zato so se poslužili puškinih
kopit in bajonetov in po kratki
rabi razgnali "Avstrijancev",
med katerimi je eden obšel ne-
varno zaboden. Pet napadalec je
bilo aretiranih in oddanih civilnim
oblastem. "Avstrijancev" je bilo
okrog štirideset in milicarjev je
bilo sprva pet, katerim je pozneje
prišlo na pomoč šest najst. Ope-
ka je zadela dva stražnika.
(Ne vemo, koliko je na tej vesti
resnice in kdo je sploh začel kra-
val. Vemo pa, da z "Avstrijanci"
navadno krstijo Slovence in Hrva-
te, in zato želimo natančnejšega
poročila iz dotične naselbine. Oh-
enem opozarjamo rojake, da naj
pazijo, kaj delajo in govorijo v
teh kritičnih časih.)NOVA NEMŠKA KRIŽARKA
NA JUŽNEM ATLANTIKU.Rio Janiero, Brazilija, 1. apr-
Francoska barka "Cambroune" je
izkrcala v tujaknjem pristanišču
267 mornarjev in ženi dveh kap-
tanov, katere je pobrala z rešilnih
čolnov na morju. Obenem je bar-
ka prinesla vest, da na južnem A-
tlantiku zopet križarja nemška boj-
na ladja, ki potaplja trgovske
parnike. Kolikor je do zdaj znano,
je potopila enajst parnikov v sku-
pni tonazi 27.858. Med rešenimi
mornarji je mnogo Američanov.NOVI PORAZ TURKOV IN NEMCEV.
RUSIJA ZA ODPRAVO SMRTNE KAZNI.NEMCI SE NEPRESTANO UMIČEJO NA FRANCOSKI
FRONTI: — VELIK PORAZ TURKOV
V MEZOPOTAMIJINEMČIJA JE ZMAGOVALA V RUSIJI S KORUPCIJO
IN PODKUPOVANJEM GENERALOVLondon, 2. aprila. — Angleške
čete so včeraj okupirale nadaljne
štiri postojanke na Hindenburgo-
vi črti. Savy in gozd v okolici, tri
milje od St. Quentin, je v rokah
Angležev. S fronte prihaja vest,
da so Nemci razdajali velik del St.
Quentina z eksplozivami.Berlin, 1. aprila. — Generalni
štab priznava v današnjem poro-
čilu, da so Angleži kljub velikim
izgubam napredovali med Perone
in Gouzeacourtom dva do tri
kilometre.London, 1. aprila. — Angleške
čete so včeraj okupirale nadaljnih
osem vasi, dve južnopolno od
Arrasa in drugih šest zaeno z va-
žno pozicijo Vermand pred St.
Quentinom. Z okupacij Verman-
da so Angleži zopet na nepoza-
bnem polju, kjer se je armada ge-
nerala Frencha prvič ustavila v
jeseni leta 1914 na svojem umi-
kanju od Monsa, ko so Nemci v-
rgli čez francosko mejo "prvih sto-
tisoč mož angleško-francoske ar-
made." Pod Arrasom so čete ge-
nerala Haiga včeraj vzele Hende-
court in Cagnicourt. V okolici
Vermanda so naše čete z lahkoto
prodrle v Marteville in Soyecourt.
Topniški ogenj je zapodil Nence
iz St. Emilie in severno do Roise-
la so Angleži zasedli Jeaneourt,
Hervilly in Heudicourt. Vsega
skupaj so naše čete napredovale
eno miljo do poldrugo miljo da-
leč in naredile bva loka v Hinder-
burgovi liniji.Medtem se nadaljuje pritisk
Angležev severno od Arrasa. Vro-
či boji so se vršili serenoiztočno
od Neuville St. Vaasta, istočno od
Loosa in severno od Ypresa.
Iz Pariza poročajo o uspešnih
bojih na več krajih nove fronte.
Francosi so napadli na črti Neu-
ville-sur-Marival, severnoiztočno
od Soissons, prodrli proti izhodu
in okupirali več važnih pozicij;
odbili so pet nemških protinapa-
dov. Dalje poročajo, da so Nemci
odprli kanale na Flanderskem ob-
reki Yser in poplavlili široke po-
krajine, kar dokazuje, da mislijo
trdovratno baniti dotični okoliš
fronte.Berlin, 1. aprila. — Angleški
bataljoni so s pomočjo vročega
topniškega ognja napadli na obeh
straneh ceste Peronne-Eins. Sever-
no od Metz-en-Couture so bili od-
biti, toda južno od tega kraja so
prišli v Heudicourt in St. Emilie.
Francoske čete, ki so bile v boju
severnoiztočno od Soissons, so i-
mele velike izgube, katere jim je
prizadjal naš ogenj. Ljudi boji so
bili v Sampantiji za posost. Vidni
nekaj ur gospodariti naših zako-
pov v centru, ali kmalu smo jih
vrgli nazaj. Boji z Angleži južno
istočno od Arrasa so izpadli ugo-
dno za nas. Francoske čete, ki so
napadle na planjavi pri Vregny,
so bile premagane.Boji na turški fronti. Ruske in
angleške armade se bodo
zdržile vsak čas.
London, 1. aprila. — Fronta v
Mezopotamiji. Naše čete, ki ope-
rirajo severno in severnoiztočno od
Bagdada, so bile od 19. marca v
boju z ostanki turških čet, ki se
nahajajo v teh krajih, in ob-
Dalje na 3. str. 1. kol.London, 1. aprila. — Vest iz
Kodanja se glasi, da je preiskoval-
na komisija začela ruske vlade
odkriti veliko korupcijo v zvezi s
z vojnimi operacijami na Polj-
skem in Kurlandiji. Poveljnik v
Libavi je dobil od Nemčije dva
milijona rubljev za kapitulacijo
mesta in poveljnik v Mitavi milijon
in pol. Koliko je Nemčija plačala
za Kovno, ni še dognano. General
Kuropatkin, guverner Rige, je
dobil osem milijonov rubljev za
izročitev Rige Nemcem, toda me-
sta ni izročil, pač pa je poslal de-
nar v Petrograd. Nemški odposla-
nec, ki je plačal denar za Rigo, je
nato izvršil samomor..

APEL RUSIJE NA POLJAKE.

London, 1. aprila. — Začasna
ruska vlada je apelirala na Polja-
ke, da se pridružijo novi Rusiji
in da se osvobodijo nadvlade cen-
tralnih držav, ki hočejo spraviti
Poljake v svojo armado proti il-
luzoričnim obljubam. Apel se med
drugim glasi:"Nemčija hoče za to ceno (ob-
ljube) kupiti kri poljskega nara-
da, kateri se ni še nikdar boril za
obstane despotizma. Svobodna
Rusija vas kliče v svoje vrste na
boj za svobodo vašega naroda."
Dalje se glasi apel, da ima Polj-
ska pravico ustanoviti svojo last-
no državo in obliko vlade, kakršno
sama hoče. Svobodna Poljska mo-
ra obsežati vse dele poljskega nar-
da, kar jih biva v Rusiji, pod Av-
strijo in v Nemčiji. Nadalje raz-
glasa ruska vlada, da bo ustavo-
dajni zbor utrdil novo bratko-
zvezo med Rusijo in Poljsko, to-
da zadnji se že lahko zdaj jamči,
da bo vsa notranja uprava prepu-
ščena nji in s Petrogradom bo
tvorila le militariistično unijo za
obrambo in ohranitev svoje nove
države.Apel so podpisali vsi člani za-
časne ruske vlade.Provizorična vlada je sklenila,
da vse apanaže postanejo nara-
dna lastnina in vsi dohodki, ki iz-
virajo iz njih, gredo v vladno za-
kladnico. Računa se, da so samo
apanaze velikih knezov dajale 12
milijonov rubljev letnih dohodkov.V Kiovsku je bila včeraj are-
tirana na ukaz vlade velika knegi-
nja Marija Pavlovna, bližnja so-
rodnica bivšega carja, zaradi ne-
kega kompromitiranega pisma, ki
ga je pisala velikemu knezu Bo-
risu.Petrograd, 1. aprila. — Časopi-
je je včeraj objavilo listo izdat-
kov carske rodbine, o katerih se
poprej ni smelo razpravljati niti
v dumi. Izdatki so znašali okroglo
dvajset milijonov rubljev na leto.
600.000 rubljev je izdal car samo
za avtomobile, 250.000 za lov, mi-
ljon za dvorne ceremonije in drugi
milijon rubljev za osebno opremo
v Carskem Selu.Last "Ruska Volja" primerja
apel ruskih delavcev na delavstvo
v Nemčiji in Avstriji, da naj u-
mogljivo tamonje dinastije in u-
redijo vlado po vzoru svojih ru-
skih tovaršev, nakar bo takoj
sklenjen mir, — z mirovno ponu-
bo predsednika Wilsona. Dasirav-
no se pa Wilsonov apel ni obne-
sel, je kljub temu naredil velik
vtis na svetovno mnenje in utrdil

(Dalje na 3. str., 2. kol.)

Vesti z bojnih front.

(Nadaljevanje iz prejšnjega)

se konzolidirale naše pozicije. Med prodiranjem proti Kaniku, ki leži na petdesetih mejah severno od Bagdada, so naše ruske čete naletele na mnogo vojakov v obliki majhnih kanalov in rečic, preko katerih je treba prejeti nove mostove. Vselej tarajajo se s snega so reke narasle in iz tega so beželi Turki upusto. Hiti za seboj vsi pokrajino.

V smeri proti prelazu Pajtak so naše čete naletele na večjo silo Turkov, ki so se postavili v bran. Bitki, ki je sledila, so imeli Turki velike izgube; večje število smrtnih ujetih in vplenili mnogo materijala. 23. marca smo akupirali Seban in 25. t. m. so naše čete potegnile boj na reki Diale in okoli Jelchamrinsa (greben hribov). Sebe večje od Diale do Tigrisa. V smeri proti Kizilrobatu (20 milj južno od Kanika) prenašajo Turke in jim povzročile silne izgube. Deltava in Sindija, bogata in rodovitna pokrajina kakih 30 milj severno od Bagdada sta zdaj v posesti britiškimi čet, ki se še bojijo z ostanki sovražnih čet. So razni, ki je pobegnil iz Bagdada, je bil pojezan s novimi četami. 19. marca so naše čete okupirale Telulah, 36 milj zapadno od Bagdada ob reki Evfrat. Turki se niso oteli branili, temveč so se umakili proti Hitu (60 milj proti severozapadu).

Carigrad čez Berlin, 31. marca. — V Perziji ni izprememb. Na fronti ob Tigrisu so naše čete večkrat izvršile protinapad na levem bregu reke in prizadale Anglesce precej izgub. Ujeli smo 180 vojakov tretje lahorske divizije in v plenili dve strojni puški, tri brokstrelne topove in večjo zalogo streliva.

Vesti z drugih front.

Petrograd, 1. aprila. — Ruska fronta: Manjši nemški napadi severno od Illuksta in v okolici Potavy so bili odbiti. — Rumunska fronta: Naša artilerija je uspešno bombardirala severni obronek plačar in v okolici hriba št. 144. Naši topovi so krepko odgovarjali. Med gor. Fait in Kostanjevico smo zasedli stražno pozicijo in v plenili nekaj streliva.

Berlin, 1. aprila. — Italijanska fronta: Slabo vreme je zopet omejevalo topniško akcijo na Tirolskem. Na Krasu je sovražnik silovito bombardiral severni obronek plačar in v okolici hriba št. 144. Naši topovi so krepko odgovarjali. Med gor. Fait in Kostanjevico smo zasedli stražno pozicijo in v plenili nekaj streliva.

Berlin, 1. aprila. — Ruska fronta: Ruski topniški ogenj se je potoval ob Sčari, Stokodu in Zlati ppi. Upadne partije smo odbili. Naše lokalne operacije južno od Ilne in severozahodno od Novorodka so dobro izpadle. Razstrelili smo več stražar in ujeli 75 vojakov. — Rumunska fronta: Pri naših večerajšnjih upadih v ruske akcije v dolini Bistric, iztočno od Kirilbabe in južno od Meste, našli smo ujeli več kot 200 mož in vplenili več strojnih pušk. Na južni rumunski fronti je položaj izpremenjen.

MOŠTVO NEMŠKE SUBMARINKE SE JE UPRLA IN POBILLO ČASTNIKE.

London, 1. aprila. — Patuljna ladja je večer postavila na suho najtanjši pomorski pomorščakov nemške submarine, katere so dobili v severnem Atlantiku. Nemci so internirali.

Ko se je patuljna ladja blizu polmornice, so stali pomorščaki na krovu zadnje in držali roke visko v znamenje, da se podajo. Eden je pa zavpil v dobri angleščini: "Vsi častniki so pobiti." Res so našli mrtve častnike na trupu in v notranjosti submarine. Nemci so povedali, da so rebarali, ker niso hoteli več riskirati življenja pri takem nevarnem poslu.

KRUH IZ POPKOV NA NEMSKEM.

Berlin. — Nemški kemiki so izumili, da je v lipovih in brezovih popkih (tresice) toliko redilnih snovi kot v ječmenu. Posledila tega je, da bodo zdaj najbrž mletli popke v moko in pekli iz nje kruh.

Vesti iz Rusije.

(Nadaljevanje iz prejšnjega)

stališče zaveznikov. List nadaljuje:

"To je bil naš zadnji beseden argument s sovražnikom. Ako se proletarijat v centralnih državah ne odzove, se bo nadaljevala vojna."

Preiskovalni odsek provizorične vlade, ki preiskuje korupcijo stare vlade, je odkril, da je dobil bivši ministrski predsednik Sturmer devet milijonov rubljev v svrhu, da izposluje separatni mir z Nemčijo.

London, 1. aprila. — Reuterjeva depeša iz Petrograda se glasi, da se je provizorična vlada odločila za odpravo smrtnih kazni. Največja kazen v Rusiji bo odsej domrtna ječa ali doba let za vsa kaznivale prestopke, za katere je po sedanjem civilnem in vojnem zakoniku določena smrtna kazn.

Petrograd, 1. aprila. — Poljski voditelji so navdušeno pozdravili proklamacijo provizorične vlade glede na osvoboditev Poljske. S. I. Gauronsev, poslanec v dumi, in I. A. Sebeko sta izjavila, da mora Rusija zastaviti vse sile, da iztrga Poljsko iz krempljev centralnih sil in jo pridruži svobodni in veliki slovanski republiki.

Knez Lvov in vsi ostali člani provizorične vlade so večerj odpotovali v glavni armadni stan na ruski fronti.

"Rabočaja Gazeta", glasilo socialistične stranke, piše v obširnem članku, da ruski socialisti nasprotujejo "imperijalističnim aspiracijam" po Carigradu. Čeprav so se zavezniki domenili s prejšnjo carsko vlado glede na okupacijo Carigrada — pravi omenjeni list — bi bila raztegnitev Rusije proti principom tistih, ki so ustanovili novo rusko vlado.

KAJ PIŠE NEMŠKI LIST.

Amsterdam. — "Municher Post" piše: "V zadnjih dveh tednih se je položaj popolnoma izpremenil, odkar se je izvršila revolucija na Ruskem in Zedinjene države groze z vojno. Nemčija zdaj stoji proti zvezi svetovne demokracije in ljudstvo v neutralnih državah prihaja do prepričanja, da je nemogoče triumf svetovne svobode, dokler ostane Nemčija z Avstrijo vred to, kar je danes."

KAPITAN SUBMARINKE, KI JE POTOPILO "LAONIMO," JE UJETNIK.

New York. — S parnikom "Orduna," ki je priplul v petek semkaj, je prišla vest, da je nemški kapitan submarine, ki je potopil parnik "Laonimo," zdel ujetnik na Angleškem. Britiška patrolna ladja je ujela njegovo submarineko 15. marca.

AMERIKA JE ZAJELA 18 NEMŠKIH SUBMARIN.

Panama City, 1. aprila. — Poročilo se glasi, da so ameriške patrolne ladje zasledile bazo nemških submarine na otoku Haiti. Zajetih je bilo osemnajst submarine, katere so odvedli v neko priistančico Združenih držav.

Washington, 1. aprila. — Mornarični tajnik Daniels ni hotel potrditi omenjene vesti o zajetju nemških submarine.

NA ŠPANSKEM JE MIR.

Washington, 1. aprila. — Španski poslanik je prejel poročilo iz Madrida, da vlada mir po vsi Španiji. Delavski shod, ki je bil sklican v petek v Valladolidu, je vojaštvo razkropilo brez hujših posledic.

V VARSTVO HIŠNIH POSESTNIKOV IN NAJEMNIKOV V AVSTRIJI.

Po dunajski Arbeiter Zeitung.

Dunaj, dne 30. jan. Vlada je sprejela zakon za varstvo hišnih posestnikov in najemnikov, s katerim hoče preprečiti vedno se menjajoče in naraščajo stanarino. V korist najemnikov je izdana prepoved proti neopravičnemu zvišanju najemnine in za omejitev odpovedne pravice. Hišni posestniki kot hipotekarni dolžniki so zopet zavarovani proti visokim obrestim.

Glede višjih stanovanjskih cen in zemljišnih obresti bodo odločevali takozvani "najemniški ura-

di," kateri se bodo nahajali po mestih in deželah, ki imajo nad 20.000 prebivalcev.

Širom Amerike.

NOVE IZGUBE AMERISKIH ŽIVLJENJ.

Washington, D. C. 1. aprila. — Sveža poročila konzulov iz Anglije in Španije sprčujejo, da so nemške submarine zadnje dni tirjale nadaljna življenja ameriških mornarjev. Konzul iz Liverpoola javlja, da sta na torpediranem angleškem parniku "Crispin" izgubila življenja dva ameriška znanorci in 16 drugih Amerikancev še pogrešajo. Parnik je bil potopljen brez svarila.

V blokadni zoni Sredozemskega morja je bil potopljen angleški parnik "Snowden Range"; štiri Američani so se rešili. Na torpediranem parniku "Epfefolo" so bili trije ameriški kurjači in eden je ranjen. Potopljena je bila tudi portugalska jaderlica "Argo". Ustoda treh ameriških mornarjev, ki so služili na jadernici, je še neznan.

SAMOKRES V ROKAH PIJANCA ČUVAJA IN REDA.

Rawlins, Wyo. — Veliko paniko je povzročil mestni maršal (Bill Hays), ki so ga imeli pod oblastjo alkoholni duhovi, ko je na ulici potegnil samokres in prijel streliški v brivnico na drugi strani ulice.

Brivci in naročniki so hitro bežali iz brivnice, da se ne seznanijo s drogljami. Mejem je prišel šerif Ruby Rivera in je aretirati pijanega in nevarnega čuvaja reda in miru kot kalica javnega miru.

NEZGODA NA ŽELEZNICI.

Seattle, Wash. — Blizo Birda, dve milj zapadno od Kanaketa, je osebnostni vlak Northern Pacific železnice treščil v tovorni vlak. Dva živinorejca sta dobila lahke poškodbe, Robert Clark, živinorejec, je bil pa lahko ranjen. Sedemnajst konj je bilo ubitih, štiri in trideset pa poškodovanih.

V SANJAH JE USTRELIL SVOJEGA BRATA.

Joplin, Mo. — 17letni J. F. Coffman je sanjal, da je v hiš vlonil tolovaj. Potegnil je samokres izpod blazine in ustrelil svojega 32-letnega brata, ki se je odpravljal spat. Njegov brat Joseph je umrl eno uro kasneje.

PROHIBICIONISTI V PENNSYLVANIJU TEPELI.

Harrisburg, Pa. — Predloga za lokalno prohibicijo je bila ubita v legislaturni zbornici. Za Viekermannovo prohibicijsko predlogo je bilo oddanih le 72 glasov, proti pa 127.

Zanimivo je, kako so poslanci glasovali po strankah. Od republikancev jih je 106 glasovalo proti predlogu, 69 pa zanj. Demokratje so imeli prohibicijsko točko v svojem programu, ko so šli v volilni boj. V zbornici je le 37 demokratov, in od teh je glasovalo 21 proti predlogu, 13 pa zanj. Republikanski poslanci niso bili pri glasovanju navzočih pet, demokratičnih pa treh.

NAJBOGATEJŠI NAROD NA SVETU, V VELIKIH MESTIH IMAMO PA NEMIRE SE-STRADANIH IN LAČNIH LJUDI.

Washington, D. C. — V ameriških narodnih bankah je prebitek tako velik, da se človeku zavrti v glavi, ko čita številke. Prebitek znaša \$16.000.000.000, ali \$5.000.000.000 več kot združen prebitek angleške banke, francoske banke, italijanske banke, španske banke, norveške banke, švedske banke, narodne danske banke, japonske banke in nemške državne banke.

Vojna je prinesla nesčetne milijone ameriških bogatinom, v velikih mestih se pa vrše demonstracije stradanjih in lačnih ljudi. Taka nasprotstva vstvarja kapitalizem!

NAROČILA ZA JEKLO NARABČAJO.

New York, N. Y. — Za marec je bilo naročenega jekla 2.250.000

ton. Samo železniških tračnic in jekla za poljedelske potrebe je naročenega 1.500.000 ton.

DOTOK ZLATA IZ KANADE

New York, N. Y. — Tvrdka J. P. Morgan & Co. je prejela zopet iz Kanade za pet milijonov dolarjev zlata. Do sedaj je tvrdka prejela \$230.700.000 zlata kot predajem za naročila angleških zaveznikov.

V WEST PARKU SO POGORELI PROHIBICIONISTI.

Cleveland, O. — Neuradno poročilo pravi, da je bilo v West Parku oddanih 735 glasov za "možne" 395 pa za suho. V West Parku je enajst salunov. Registriranih je 1.400 volivcev, glasovalo jih je pa le 1.130.

FRANCOZI PLAČAJO POSOJLO; NAJAMEJO PA VEČJE POSOJLO.

Chicago, Ill. — Prvi obrok francoskega posojila 5.000.000 od \$15.000.000 posojila bo plačan dne 2. aprila.

Francoski bankirji zdaj vprašajo za četrto posojilo \$15.000.000, tako, da bo posojilo v celoti znašalo \$60.000.000.

Posojilo gre večina za surovine in izdelke, ki jih kupujejo v Združenih državah.

PRAVICA.

Kansas City, Kans. — Člani I. W. W., ki so jih milijarji pretepli ko so vdrli v njih prostore, so bili zdaj še kaznovani z denarno globo, ki pa odpade, če zapuste mesto. Trije so bili kaznovani po \$100 denarne globe, sedem pa po \$200.

Walter Murphy, organizator I. W. W., je rekel na sodišču: "Nismo izvršili nič, s čimur smo kršili pravice govora. Napad na naš stan je dokaz, kakšen militarizem imamo, proti kateremu protestiramo."

FONOGRAF
za usacega
\$2.00
Ta čudoviti fonograf igra vse velikosti plošče od 6 do 10 palev, Victor in Columbia plošče zelo čistoglasno, jamčen je dati popolno zadovoljstvo. Na sprejem en dolar vam pošljemo ta fonograf in eno ploščo prosto in ostalo pa nam plačate ob sprejemu na C. O. D. ali pa kao nam pošljete celo svoto dva dolarja z naročilom, vam pošljemo fonograf in eno ploščo z ravno postitino prosto. Pišite nam še danes.

PENNSYLVANIA SUPPLY CO.
Porter Block Bldg. Easton, Pa.
Dept. 5.

Dr. Koler
SLOVENSKI ZDRAVNIK
636 Penn Av., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specializirani v Pittsburghu. Njegov 25 letni izkušnji so v zdravstvu najbogatejši. Zdravljenje krvi zdravi, s glasovitim 99%, ki pa je izkušnja dr. prof. Kerk. Če imate kakšno bolezen ali bolezen, se obrnite na dr. Koler. Če imate kakšno bolezen ali bolezen, se obrnite na dr. Koler.

Sedanje svet, ki vodi le moravsko zdravno v kratkem času. Hipokrite ali vodne kile zdravim v 30 urah in sicer brez operacij.

Razumem, razumem, bolečine, stiskanje, srbenje, šušanje in druge bolezni, ki nastanejo zaradi nečiste krvi zdravim v kratkem času in si potrebne letali.

Uredne ure: V ponedeljkih, sredo in petkih od 9; sčrtaj od 6. popoldne. V torek, četrtek in soboto od 9 ure sčrtaj od 8 ure sčrtaj. — Ob nedeljah po 2 uri popoldne.

8 polno na dan. — Pridite zjutraj. — Ne pozabite imeti v žepu! Zdravim samo moške osebe.

Slovenska Narodna

Podporna Jednota

Ustanovljena 9. aprila 1904

Inkorp. 17. junija 1907 v drž. Illinois.

GLAVNI STAN: 1857-59 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: John Vogrič, box 290, La Salle, Ill.
I. Podpredsednik: J. Bratkovič, R. F. D. 4, box 86, Girard, Kans.
II. Podpredsednik: Josef Kuhelj, 9409 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.
Tajnik: John Verderbar, 1705 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
Blagajnik: Anton J. Terbovec, P. O. Box 1, Cicero, Ill.
Zapisnikar: John Molek, 4008 W. 1st St., Chicago, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Jože Ambrožič, 351 box, Canonsburg, Pa.
Paul Berger, 741-1st St., La Salle, Ill.
F. S. Tauchar, 674 Ahsay Ave., Rock Springs, Wyo.

POROTNI ODBOR:

Anton Hrast, 811-95th Ave., New Duluth, Minn.
Jože Vadišek, 679 box, Smithton, Pa.
Rudolf Plotarski, 486 box, Bridgeville, Pa.
Janko Miklavčič, L. Box 3, Willock, Pa.

UREDNIK "PROSVETE":

Jože Zaveršnik.

VREDNOVNI KRAVNIK:

F. J. Kora, M. D., 6302 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

VSE DENARNE ZADEVE IN STVARI, ki se tičejo gl. upravnega odbora "P. N. P. J." naj se pošiljajo na naslov:

JOHN VERDERBAR, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

PRITOŽBE GLEDE GENERALNEGA POSLOVANJA se pošiljajo na naslov:

JOŽE AMBROŽIČ, Box 361, Canonsburg, Pa.

ZADEVE PREPRIČLJIVE VERBENI, ki sta jih rekli prva in druga iz stanca, se pošiljajo na naslov:

ANTON HRAST, 811-95th Ave., New Duluth, Minn.

VSI DOPISI, rasprave, članki, razmisli itd. za "Prosveto" se pošiljajo na naslov:

UREDNIŠTVO "PROSVETE", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Illinois

VSE UPRAVNIŠKE STVARI, naročila, ogledi, se pošiljajo na naslov:

"PRAVNIŠTVO "PROSVETE", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

V korrespondenci s tajništvo M. N. P. J., uredništvo in upravljanje "Prosvete" ne rabite imen urednikov, marveč napišite naslov, ko je to potrebno, da bo vsaka stvar hitro rešena.

Seje glavnega upravnega odbora se vršijo vsake prve srede in tretje četrtke v mesecu. Začetek ob eni uri popoldne.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

J. S. Bessemer, Pa. — Vašo "iz-

virno" pesem čitani smo že pred petindvajsetimi leti v ljudskošolskem berilu. Zdi se nam torej nekoliko prestara za priobčitev.

Monte Carlo. — Stvar je zaostala, ker nam je nad tri tedne manjkalo ene moči v uredništvu. Upamo, da pride na vrsto enkrat ta mesec. — Pozdrav!

Za vsebino oglasov ni odgovorno upravljanje ne uredništvo.

POZOR ROJAKI!

Naznanjam rojakom, da sem odprl trgovino s mehanim blagom in se priporočam za obilen obisk. — Vsakemu bom hvalečno postregel po zmerni ceni.

ANTON ZORNIE,

HERMINIE, PA.

Pošiljatelj denarja!

Se vedno se lahko denar pošlje v staro domovino po brezplačnem brzojavu in potem počke, toda sprejemamo ga le pod pogojem, da se valed vojne močje izplača z zamudo.

Denar ne bo v nobenem slučaju izgubljen, ampak nastati zamorejo le zamude.

Po brezplačnem brzojavu se zamore poslati le okrogle zneske po sto, na primer 100, 200, 300, 400, 500, 600 in tako dalje do deset tisoč kron. Za brzojavne stroške je najboljšje, da se nam pošlje \$4 za vsak naslov; ako bode kraj prevel ali premalo, bomo poslali nazaj, oziroma pisali za primanjkljaj.

Z ozirom na sedanjo razmere, ko se valjava denarja večkrat izpremenil, bomo od sedaj naprej do preklica, ako se bode cena kronam zvišala, medtem ko denar na potu do nas, istega zadržali, ter s pošiljateljem stopili pisмено v dogovor.

Denar po zvišani ceni bomo le tedaj odpeljali takoj naprej, ako bo pošiljatelj izrecno zahteval, da naj se denar odpelje tudi v slučaju, ako se cena kronam zviša.

Kdor želi, da se izplačilo izvrši po brezplačnem brzojavu, naj pripomni na denarni nakaznici "pošlje naj se brzojavno". Za cene pogledajte v list "Glas Naroda".

TVRDKA FRANK SAKSER,

82 Cortlandt Street,

New York.

AMČENA DOBRA VINA IN LIKERJI
na debelo in na drobno za vas in vašo družino so dobo
V BERNARDOVI VINARNI

Spomini ubeglega nemškega vojaka
je nepripranosti popis grozot vojne od preprostega delavca-socialista, ki je vse nam skušal na zapadni fronti ter se mu je poročilo pohvaliti v Ameriko. Vseminimno — vse do pike razmisli

SLOVENIJO 486 Park St., Milwaukee, Wis.
Pod leta 75, 8. marecov \$1.00, leto \$1.50.

NORTH SIDE STATE BANK
ROCK SPRINGS, WYO.

IMA KAPITALA IN REZERVE \$100.000.00

Je izredno pripravljen in opremljen za poslovanje s SLOVENCMI, HRVATI, SLOVAKI in drugimi SLOVANI

Mi posiljamo denar vašim prijateljem v staro domovino po najnižjih cenah.

Financujemo 4 odstotne obresti na bančne vloge.

MOČNA, KONZERVATIVNA IN NAPREDNA INSTITUCIJA

Brez zadnjega poglavja.

Spisal Jos. Kostanjevec.

(Konec)

Topo je zrl Zabukovec predse in žalost se je razila po vsej njegovi duši. Pred hišo svojega znanca mu je krenila noga v stran, ni ga hotela nesti navzgor po stopnicah . . . vsaj zdaj še ne.

"Toda čas poteka, ura je že šest," si je dejal hipoma, zbudivši se iz žalostnih misli.

"Šest, šest," je ponavljal skoro glasno.

In kakor bi ga oponašala, je res tedaj udarila ura v bližnjem zvoniku. Votlo so bobneli udarci po vzduhu, slišali so se, kakor bi tolkli prav na ušesa.

Tedaj je hipoma stal zraven Zabukovec dolg človek s ponošeno obleko in povaljanim klobukom. Ustavil se je pred njim in zarežalo se je dvoje brezobnih čeljusti. Prav majhnih, sivih oči.

"Eh, dober dan, Zabukovec. Ali me še poznate?"

"Nisem te še videl," se je zdrznil Zabukovec.

"Ne? Čudno. Glej, jaz sem tisti, ki se je pred osmimi tedni ustrelil gori za Gradom."

In zasmejal se je, zarežalo so se vnovič brezobne čeljusti in zasmejale so se majhne, sive oči.

Zabukovec je strmel vanj in se ni mogel ganiti. A oni se je obrnil na eni nogi in je dejal:

"Pa v kratkem pridji za menoj!"

In izginil je . . .

Preplašen je hitel Zabukovec navzgor po stopnicah. Težko je sodel, ko je potegnil za zvo-
neec.

Odprija je stara ženska, odprla vrata samo napol.

"Rad bi govoril z gospodom Korenom."

"Gospoda Korena ni."

"Ni ga? Jaz moram govoriti z njim."

"Ako morate, pojdite za njim," se je zasme-
jala ženska. "Saj vam pravim, da ga ni. Že pred
dobrim tednom je odšel na potovanje in se vrne
še čez konec meseca."

In ni čakala, da bi Zabukovec kaj odgovo-
ril. Zaprla mu je duri pred nosom.

Zabukovec je stal nekoliko časa, kakor bi bi-
lo treščilo vanj. Ni se ganil. A tedaj mu je zavre-
lo v glavi, in začelo so ga zapuščati moči.

"Izgubljen sem jaz in moja družina," je za-
stokal glasno.

In s silo se je odtrgal iz mesta in stopal po-
časi navzdol. Ko pa je bil zopet na ulicah, je začel
nenadoma pospeševati svoje korake. Hitel je ve-
dno bolj in bolj, in naposled je začel teči. In te-
kel je dalje in dalje, tekkel je celo po stopnicah
svojega stanovanja.

V svoji sobi se je zgrudil onemogel na stol,
potem ko je bil zaklenil za seboj vrata . . .

Soproga je čakala Zabukovec dolgo doma.

A ko ga je ni hotelo biti, se je začela bati zanj.

Razmišljala je, kaj naj stori. Tedaj se je pa hitro
preobekla in je šla v mesto, da ga morda sreča.

Toda ni ga bilo nikjer. Vrnila se je domov, tudi
tukaj ga še ni bilo. In zopet je šla v mesto in do
Volea. Tu jo je na pragu srečal Volec sam.

"Kje je moj mož? Ali ga ni bilo tukaj?"

Volec se je zasmejal.

"Pač, gospa, bil je tukaj. Toda ne vem, ali
se vrne."

Pogledala ga je nezaupno.

"Kaj ste hoteli s tem reči?"

"Nič posebnega. Morda ga imajo že orožni-
ki!"

Šel je mimo nje in se ni ozrl.

Njej so se zasibila kolena. A zbrala je z vso
silo svoje moči in je zavpila za njim:

"Zver! Divja zver!"

Odmeval ji je v odgovor ostuden smeli . . .

Napol blazna je hitela po ulicah in je pov-
praševala po močju. Ali videl ga ni nihče od znan-
cev. Za njo so tekali otroci in so komaj dohajali
mater.

Zabukovec ni bilo nikjer.

Z groznim strahom v prsih je hitela pozno
zopet proti domu. Bilo je poluosmih zvečer, ko je
dospela na stanovanje.

Ko je stala pred sobo svojega moža, je zasli-
šala, kako hodi po sobi gori in dol. Od veselja
ni vedela, kaj bi storila. Niti besede ni mogla iz-
pregovoriti, a stopila je k vratom in je močno po-
trkala nanje.

Tedaj je pa Zabukovec zavpil notri na ves
glas:

"Moj Bog, orožniki so že tu!"

V istem hipu se je začel iz sobe strel in ali-
kati je bilo, tako se je nekdo zvrnil po tleh.

Na tleh pred durmi je pa v nezavesti ležala
Zabukovecova soproga. Hčerka se je ovila njene-
ga vrata in glaven jok je pretresal mlado, šibko
telesce.

Dolgo, dolgo je že od takrat. Minili so dne-
vi, minili so tedni in meseci in minila so leta.

A ko odbije ura pri sv. Roku polnoči, tedaj
se vsakokrat zbudi iz spanja gospod Volec kakor
na povelje.

"Ali ne hodi zopet? . . . Bos je in njegove
stopinje so rahle . . . A čul sem jih vendar!"

"Pusti mi luč, vsaj luč mi pusti! Ali ne veš,
da ne morem živeti brez luči? . . . Usmilni se!"

"Saj nisem kriv, dobro veš, da nisem kriv!"
Ali sem ti jaz pojasnil revolver v roko? — Lažek,
jaz nisem kriv!"

"In tvoji starejši hčeri sem tudi že pomagal.
Glej, skoro hodi je bila in napol naga . . . In po-
magal sem ji . . . Pusti me in beži!"

Pred par dnevi je prinesel gospod Volec k
svoji postelji revolver. To je pravila njegova
kuharka vsakemu, kdor je hotel slišati. A gospod
Volec še vedno hodi zjutraj v gostilno med svo-
je znanee.

Tako se je moralo zgoditi, da manjka ti po-
vesti zadnjega poglavja.

KLETVA.

Spisal August Senoa. — Prevel Starogoraki.

(Nadaljevanje.)

— Ti si, Martin? Kako si prišel, da te nisem ši-
šal. Vidi se, da si lopov.

— Ah, zato so mi tudi odrezali ušesa — se na-
smeje Martin. — Ali ona pride, stara Draga Gon-
činka, pride.

— Kje si jo videl? Ali si bil na Griču?

— Ne arbi me vrati — reče Martin in pogleda
zvito Grgo. — Daj mi kaj denarja. Grlo mi je
suho.

— Ali če lažeš?

— Odreži mi še enkrat ušesa — reče Martin in se
nasmeje, vzame denar in odide.

Župan Grga Prišlin ni dolgo čakal. Za trenu-
tek je prišla stara žena šestdeset let, Draga Gon-
činka. Oduren in razoran ji je bil obraz, a žive oči
gledajo zvito v svet, gledajo župana Grgo.

— Sedi, mati Gončinka — reče Grga. — Evo
vina in okrepčaj se! Delo bo hudo, ali plača bo
dobra. Starka, želim se oženiti!

— Ti! Ho, ho! — je zasopla Gončinka. — Men-
da ne vzameš mene? Kdo ti brani?

— Molči starka! Dolgečas mi je. V hiši živim
jaz in moj pes. Imam nekaj denarja in kmetov. A
ko začnem to prešteti, mi nekaj pravi: "Stej,
Grga, stej!" A za koga? Zvon brez kladija sem,
človek brez žene. Ali se naj mučim za onega gri-
čkega lopova, bratrance Peru Prišlina, kovača, ki
me je očmil pri ujeu kanoniku? Ne. Drugih ne
bom hranil s svojimi žulji. Zato se hočem oženi-
ti, a ti mi moraš pomagati!

— Jaz?! — se začudi Gončinka.

— Da, ti! Ti si Gričanka, in moje srce želi
Gričanko. Glej! Evo tam se dviga mlin na lopate,
mlinarja Zlatobradič. Pri njem je hčer Dobra.
Lepa je, junaška je. Ugaia mi, zakaj jaz ne maram
slabotnih žensk. Njo hočem in nobene druge!

— Ali ti jo stari Zlatobradič da?

— To je tvoj posel. Zato sem te poklical. De-
narja imam, dostojen človek sem. Ti imaš jezik,
kakor britvo, delaj, govori, potruji se — a Grga
ti plača.

— Trdo zrno je to, ki ga moram zmleti, ali
stara Draga ve, kako se dela. Zbogom, Grga!

In zaprla je vrata Grgine hiše. Starka je v
mesečini odhajala v Kaptol in tam prenočila, ker
se je po noči bala Griča.

III.

Tih jesenski večer nastaja. Že se daljšajo
senice dreves in solnce zabaja. V škofijem gradu
na Kaptolu, v svoji sobi, kleči človek. Pred
njim je dragocen molitvenik. Močne in široke so
njegove rame, močne roke in na ramenih se dviga
ponosna glava. Čelo je umno in iskre oči. Dolga
brada mu pada na prsi, kjer blesti na dolgi sve-
čeniški halji od modre svilne zlat križ. To je škof
Pavel Hrovat. To je plemić hrvatski, iskren domo-
ljub, dober duhovnik in najumnejša glava kralje-
vine. In kralj Ljudevit pogosto potrebuje škofa
Pavla. On mu svetuje, on sklepa za njega pogodbe.
Umna glava škofa Pavla ugnala je tudi zvito be-
neško republiko. Ali sedaj ne vidiš ničesar na
njem, vse je objel somrak in vso močno telo in bi-
ster um je predan Bogu! Moli in moli in se razgo-
varja s svojim Odrješnikom. Ne moli za se, za svo-
jo osebo, nego za narod svoj. Hrvatski škof, hr-
vatski plemić moli za narod hrvatski.

Potih se odpro vrata in na pragu se pojavi
lepa, mlada deklica. Andjelija, nečakinja škofa
Pavla. Črno oko ji žari, ali v tem žarku ni sile ni
zlobe, nego žar nežne dekliske duše. Živa kri in
živo srce ji je razlito po zalem licu dekliskem. Za-
pustila je bolno mater, da vidi ujea, da se pri njem
uči čitati.

Tiho je stala deklica, da ne moti škofa v mo-
litvi. Slavček zapoje v vrtu, deklica poleti k oknu,
ključke za pasom zaženketajo in škof se vzdrami.

— Ti si Andjelija?

— Oprosti uje!

Škof zapre molitvenik, pogleda deklico in na-
to jameta skupna čitati sveto pismo. V onih časih
je malokdo znal čitati in pisati. Zato je škof učil
svojo nečakinjo.

Škofi okno se je širil somrak. Pred Andjelijo
je ležalo sveto pismo. Počasi je drsel njen lep prst
od besede do besede, in škof Pavel je pozorno pa-
zil, da je čitala prav. Vse je bilo tiho v škofovi so-
bici, samo zvonki glas Andjelijin se je slišal, go-
varja je besedo za besedo:

"Pustite otroke k meni in ne branite njim,
zakaj njih je nebesko kraljestvo."

— Vidiš Andjelija! — reče škof. — Dobro si
čitala! Ali ne misli, da se tu govori o otrocih v
zibelkah. Mi vsi smo, stari in mladi, otroci božji.
Majhni smo pod močjo Gospodovo. Hitimo k nje-
mu, upajmo v njega. Glej, kar je lilijsa na polju,
to je mlada duša. Kakor je duša otrok čista, tako
mora biti tudi naša. Andjelija, tudi ti si lilijsa, naj
zlo nikdar ne prodere v tvoje srce, v tvojo dušo.

Svit lune je trepetal na glavi škofa Pavla. To-
ple besede so mu prihajale iz ust, kakor da jih iz-
govarja svetnik svojega naroda in črno oko An-
dželijino je bilo polno spoštovanja in ljubavi do
tega velikega človeka.

V tem se odpro vrata in mlad svečenik pri-
pelje dva gospoda, dva hrvatska boljara. Bil je
to ban Sudar in kraljev poslanik Ditrík Bubek.

— Kaj želite, gospoda? — vpraša mirno škof
Pavel.

— Zlo nas preganja, škof! — odvrne ban.

— Zlo, veliko zlo — doda Ditrík Bubek. Kralj
Ljudevit.

— Kralj Ljudevit? — šče škof v besedo.

— Kralj Ljudevit je umrl, — reče kraljev po-
slanik Ditrík Bubek in glava mu klone na prsa.
Škof Pavel se strese, prebledi, nato zardi, nato pa
pogleda brado in reče mirno:

(Dalje prihodnjič.)

Plavice in slak.

Spisuje Ivan z Vrha.

(Nadaljevanje.)

Vsega je Boštje kriv in nekoli-
ko tudi gospoda, ki je sploh pri-
peljala seboj kaj malo sreče. Za-
voljo nje se je dekletom davi po-
kazila naša nedelja, zavoljo nje
so stare ženske prišle v jezo, za-
voljo nje se je togotil gospod u-
čitelj in gospod kaplan. In ko so
na večer šli na izprehod, preostalo
je povsod ranjanje in veselje, ko-
dar so mimo šli, in zavoljo nje se
je tudi Vratarjev Matej v roko
vklepal. Sedel je pri klepalniku in
za jutri klepal koso, pa ko je pri-
šla gospoda mimo, pogledal je kvi-
šku in gledal za njo. Ne le da se
je vklepal, ampak še celo koso je
zvihral. Sreče ni pripeljala seboj
in nikomur ni bilo žal, da se je ta-
koj drugi dan odpeljala. Vsi so
odšli, gospod Skalar, gospa, Veso
in tudi zala Adela. Stefan pa je o-
stal sam, tako sam, ter se užaljen
spominjal, da je sedel večeraj zra-
ven Adele v vozu, in da sta se vso
pot prijazno pogovarjala.

Ko so se odpeljali, obesil je puš-
ko čez ramo, ter šel na lov. Sreča
njegova, da ni imel nobene priče.
Ko priteče zajec mimo njega, po-
meri nanj, ter meri dolgo, dolgo
meri, zajec mu je najmanj že ka-
kih 300—400 korakov odtelk, kar
se mu mahoma izproži. Toliko da
mu ni puška iz rok pala, tako se
je prestrašil.

Sreča, da ga ni nihče videl, ko
se je zamisljen naslanjal v gozdu
na debla.

Boljšje bi bilo, da bi se gospoda
ne bila nikdar prikazala v vas, ali
da bi se Stefan vsaj vozil ne bil z
njo in ne sedel poleg Adele!

III.

Na Dunaju!

Slišite, gospod Anton, kmečki
človek ima časi kaj čudne muhe.
Živinče bi se mu smejalo, ko bi se
znalo. Jaz — pa Dunaj: ne vem
kaj me je tja neslo. Ko so ljudje
toliko kričali o razstavi, šinila je
tudi meni nepotrebna misel v gla-
vo: Hajdi Matija na Dunaj! Sta-
re nimaš več, Bog te je jel zopet
skozi veliko okence gledati, pokli-
cal jo je k sebi, in drugič če se
gospodu Antonu ni zdelo, pred
dvema leti ali kali, pot prebedasta
in neumna, pa bi se tebi! S krat-
ka, odločil sem se, da grem; oble-
kel sem dolge hlače, ne irhovine,
črno suknjo in gladek klobuk del
na glavo. Nalašč za to pot sem ga
kupil in samo zavoljo cesarja, da
bi mi ne dejal, če me kje sreča:
Ali pri vas še sedaj ne veste, da
nosijo po svetu dolge obedernice
iz suknja, in da za kosmate zajčje-
ke že malo kdo ve. Povem vam,
oprtil in opravljen sem se, kakor se
apodobi človeku, ki gre cesarja
gledat; tako se moram pripraviti,
sem si dejal, da ga ne bo sram s
teboj govoriti. Drugerkrti se sam
brijem, a taktat sem šel k Protar-
jevemu Marku in sicer sredi ted-
na. Toliko se mu je čudno zdelo,
da se mu je ves čas roka tresla
in da mu je dvakrat ušla britev
v mojo brado. In ko sem mu pove-
dal, da grem na Dunaj, moral sem
še enkrat sesti, še enkrat me je
namazal in z nova obril, da sem
bil po obrazu polzek, kakor riba,
ko jo iz vode potegnesh.

Na Dunaj se pripeljem neko ne-
deljo zjutraj. Komaj stopim iz ko-
lodvora, plane roj neznanih ljudi
k meni, kakor muhe na med. Še
svoje žive dni nisem videl niko-
gar, a vendar so silili v me, kakor
najstarejši znanec. Ne vem, ali so
bili sami bratje, ali kaj, le toliko
vem, da so se vsi enako pisali:
Gfelik, Gfelik, to je bilo slišati v
eno mer, kako jim je bilo ime, ne
vem, samo enega ali dva sem si-
lišal razločno, da sta dejala: Tins-
man Gfelik. Po vsi pratiki sem is-
kal sv. Tinsmana, pa ni ga bilo
najti. Vi boste vedeli, morda je
kak krivoverski svetnik.

Veste, moja sreča, da sem vjel
v grajčini, kjer sem služil v svo-
jih mladih dneh za hlapca, sim pa
tja kako nemško besedo. Ne vem,
kako bi se bil z njimi pobotal, si-
cer sem pa tudi le molkal in sto-
pil pred nje, ter dejal: Bos? — Na
to primeta dva za navlako, ki sem
jo nesel v rokah, v levi in desni,
ter mi jo po vsi sili hočeta izpul-
ti, toliko da se pri tem ne spore-
četa. To se mi je pa vendar že
preveč zdelo. Doma sem slišal pri-
slovio: "Kdor če na Dunaj, pus-
ti naj trehuh zunaj!" nikoli pa,
da mora tudi drugo vse, kar je se-
boj prinesel. Na enkrat me prime
jeza, da porinem oba od sebe, e-

nega treščim na levo v zid, kjer
se je komaj še vjel, drugi na des-
ni pa je lopil znak na tla, ker ni
bilo stene za njim. Ali je nastal
šum in ropot in brž so me obsto-
pili vsi Gfelik, ter jeli nad menoj
režati. Razumel jih nisem, a mis-
lil sem si lahko, da me ne hvali-
jo. A jaz sem se tudi moško odre-
zal, kolikor se je dalo, ter jim jel
zabavljati, kako jim more priti pri
belem dnevu in v pričo toliko ljud-
stva na misel, pobrati poštenemu
tjuču njegove reči. In zdaj smo se
še sporazumeli! Veste, kaj sta
hotela, gospod Anton? Moja na-
vleka sta hotela iz kolodvora v
mesto nesti. "Bedaka!" sem jima
dejal, "preje bi mi bila poveda-
la, pa bi tebi ne bilo treba pasti
znak na kamen, in ti," dejal sem
drugemu, "bi ne bil tako neusmi-
ljeno priletel na zid."

A, to je druga, mislil sem sam
pri sebi, če hočeta moje reči nesti,
dobro, tu jim imata. Ako sta toli-
ko prijazna, bi se vama nemara
človek še celo zameril, ako bi jih
ne dal. Še nekaj časa sta se pu-
hila, a potem je vendar eden zaostal
in en sam si naložil vse, kar sem
bil prinesel seboj z doma.

Kakih dve sto korakov sva šla,
ko se moj nosač po meni obrne,
ter me vpraša, kje sem doma?

"e! J ga," pravim mu, "čemu bi
pa to rad vedel? Iz Pobjide vasi,
če ti je s tem kaj pomagano."

"To me ne briga čisto nič," od-
vrne mi, "ampak vprašam le, kje
boste na Dunaju stanovali?"

"Lej ga," pravim mu, "čemu bi
mu, "prvokrat sem na Dunaju, pa
naj bi že vedel, kaj, kje in kako?"

"Torej idite z menoj!"

Nisva hodila dolgo, ko prideva
do neke hiše, ter vstopiva v vežo,
bi dejal, a lepo je bilo v tej veži,
da v nobeni naši cerkvi ni toliko
zlata. Samo to mi ni bilo po vo-
lji, da me je moj nosač peljal k
nekemu vojaku, ki je stal v veži.
Sam ne vem, kdo je bil, ali gene-
ral, ali kdo drug; le toliko vam
povem, da je bil skoraj tako na-
pravljen, kakor cesar in v roki je
držal palico z debelo kepo zlata
na koncu. Zlodej, pravim si, voja-
šnice sem se že nekaj bal, kakor
skrat križa, pa kakor nalašč me
pripelje ta človek semkaj, in že
sem imel na jeziku, da med vojaki
me ni še nikoli veselilo stanovati,
ko privrži po stopnicah doli roj
gospode, moških in žensk, ne po
vojaško, ampak po naše obleče-
nih. Če drugi prestajajo, mislim
si, bom jaz pač tudi lahko.

II.

Na Dunaju!

"Ta gospod bi rad eno sobico!"
pravi moj spremljevalec vojaku.
Glej, Matija, dejal sem sam sebi,
kako si jo zadel, da si pustil ir-
kovino doma in si gosposko oble-
ko oblekel. Ali si čul, da ti je de-
jal: gospod? Toliko se mora Du-
najčanom reči, prijazni ljudje so
skozi in skozi. Ti moj nosač, mis-
lil sem si, če imaš tako lepe bese-
de v ustih, pa tudi nočem, da bi mi
zastonj prenašal moje blago. Tvoja
prijaznost ti čem plačati.

"Nate mož!" dejal sem mu, "tu
imate osem grošev." Toda, mislite
si, gospod Anton, nesramniku je
bilo premalo, celih osem grošev,
in vendar premalo!

"Kaj?" rečem mu, "premalost
Pri nas opleta kosce in pritiska
mlatič ves božji dan, da vse z nje-
ga teče, za koliko menite? Za sta-
ro petico, in še vselej je, dobro
plačan. Vam je pa za dobro pol
ure osem grošev premalo!"

Branil sem se, a vse ni nič za-
leglo, še osem sem mu jih moral
dati. Naposled sem bil še celo ve-
sel, da je šel prej ko prej proč,
ker prepričal sem se sedaj do do-
bra, da imam z velikim sleparjem
opravi. Vse mi je prišlo na misel,
kakvo je dirjal pred menoj z moji-
mi reči, da sem ga komaj, komaj
dohajal, in ker se mu ni posrečilo,
dal si je pot dobro plačati. Pozne-
je ga nisem videl nikdar več, sa-
mo enega ali drugega njegove ro-
dovine sem srečal tu pa tam. Mor-
da mi boste vedeli povedati, kaka
ljudje so to? Zdi se mi, da je imel
na glavi z zlatimi črkami zapisa-
no "komisar" ali kako? Pa saj ni
bil komisar dunajskih potepuhov
ali sleparjev sam? Čast Bogu, da
sem mu tako po ceni ušel iz rok,
te goljufije je Dunaj res poln
do vrha streh. Vauk dan se čuje
o kaki novi slepariji. Se ve da ču-
dno ni, ko je že toliko tatovskih
komisarjev, koliko mora biti še
le manj imenitnih.

"Koliko se pa plača za stano-
vanje?" vprašam vojaka. Pozne-
je ko so ga ljudje ogovarjali, zre-
sem, da se piše Her Bordir.

"Tri goldinarje," odgovori mi.
"Pa jaz menim najmanj en de-
den ostati," pravim.

"Dokler se Vam poljubi, go-
pod," odvrne mi, "prostora imo-
mo dovolj še za enkrat toliko go-
tov, kakor jih imamo."

"Potem je pa prav!" rečem
to.

Her Bordir pritiska na to na-
ko belo gumbo v steni, in talaj
pritečeta dva ali trije, ter me po-
ljeta v mojo sobico.

(Dalje prihodnjič.)

Delavske vesti.

OBDOJENA ŠTRAJKARICA

Chicago, Ill. — Sodnik Baldwin
je obsodil Bessie Birnbaum, štra-
kajočo šiviljo, na šestdeset dni na
pora, ker je grešila proti njemu
sodnijski prepovedi. Obiskala je
neko drugo delavko na njenem
domu in ji prigovarjala, da se po-
druži stavki. Ker besede niso ni-
pomagale, ji je priložila par kle-
fut. Zagovornik štrajkarice je
ložil priziv proti sodbi in sodnik
jo je izpustil iz zapore proti 1000
poročtuva.

Eksekutiva ameriške delavke
federacije je Illinois je razpravi-
la na sejah o sodnijskih prepo-
vedih in sklenila, da poskrbi, da ju-
nosti izve, kakšen namen imajo
sodnijske prepovedi proti štraj-
jočim delavcem. Predlogi, ki so
pečata s sodnijskimi prepovedmi
je legislaturni pravni